

Vapers Finland ry
26.9.2022

Lausunto hallituksen luonnokseen esitykseksi eduskunnalle tupakkalain muuttamisesta (STM063:00/2022, VN/15795/2022)

Vapers Finland ry on tupakoinnin terveyshaittojen vähentämiseen haitattomampien vaihtoehtojen avulla pyrkivä kuluttajajärjestö. Yhdistyksellä ei ole taloudellisia sidonnaisuuksia mihinkään teollisuuden alaan.

Vapers Finland ry:n toiminta keskittyy erityisesti sähkösavukkeiden tarjoamaan mahdollisuuteen tupakoinnin haittojen vähentämiseksi, mutta yhdistys ottaa kantaa myös muita nikotiinituotteita koskevaan keskusteluun, jos kyseisillä tuotteilla on väestön tupakkasairastavuutta ja -kuolleisuutta vähentävää potentiaalia.

Kyseistä potentiaalia on käytännössä kaikilla tupakointia korvaavilla haitattomammilla vaihtoehtoilla, mukaanlukien nyt lakiesityksen kohteena olevat kuumennettavat tupakkatuotteet. Tästä johtuen pyydämme ministeriötä huomioimaan lakiesityksessä seuraavat näkökohdat.

Lakiesityksessä todetaan, että ”Näyttöä ei ole siitä, että tupakkasairauksien riski tai altistuminen tupakansavussa esiintyville haitallisille aineille vähenisivät merkittävästi, jos tupakoija siirtyy käyttämään savukkeiden sijaan kuumennettavia tupakkatuotteita”.

On kuitenkin hyvin tunnettu tosiasia, että tupakkasairaudet aiheutuvat pääasiallisesti tupakan palamisen yhteydessä syntyvistä haitallisista aineista. Kuumennettavissa tupakkatuotteissa palaminen on korvattu tupakan lämmittämisellä huomattavasti perinteisiä savukkeita alhaisemmissa lämpötiloissa. Koska kuumennettavissa tupakkatuotteissa ei tapahdu palamista, ne vähentävät jo lähtökohtaisesti merkittävästi tupakkasairauksien riskiä ja altistumista haitallisille aineille perinteisiin savukkeisiin verrattuna.

Kuumennettavien tupakkatuotteiden huomattavasti savukkeita alhaisempi riskitaso on myös todennettu toistuvasti tutkimuksellisesti sekä kaupallisten toimijoiden että riippumattomien tutkimustahojen toteuttamissa tutkimuksissa.

Ensinmainituista suomalaisittain kenties kiinnostavimman esimerkin tarjoaa kaupallisen tahon Teknologian tutkimuskeskus VTT:llä toteuttamat kaksi tutkimusta, joissa mm. todetaan, että tutkimuksen kohteena oleva kuumennettava tupakkatuote ”tuottaa huomattavasti vähemmän päästöjä kuin perinteiset savukkeet, kuten riippumattomissa tutkimuksissa on jo laajalti osoitettu”. Lisäksi todetaan, että ”kuten jo aiemmin julkaistuissa tutkimuksissa on vahvistettu, näissä päästöissä ei esiinny kiinteitä hiukkasia”. VTT toteaa tutkimustulosten olevan kaiken kaikkiaan yleisesti ottaen hyvin linjassa aiempien tutkimusten kanssa osoittaen, että ”käyttäjät altistuvat huomattavasti vähemmän kaasumaisille ja hiukkasmaisille ainesosille verrattuna savukkeita käyttäviin”. [1, 2].

Kuten jo edellämainituissa lainauksissa käy ilmi, vastaavanlaisiin tuloksiin on päädytty myös riippumattomissa tutkimuksissa. Niissä on mm. todettu kuumennettavien tupakkatuotteiden vähentävän altistumista terveydelle haitallisille karbonyyleille 80-95% ja haihtuville orgaanisille yhdisteille (VOC-yhdisteet) 97-99% verrattuna perinteisiin savukkeisiin. [3, 4]. Tästä johtuen, kuten jälkimmäisessä tutkimuksessa todetaan, ”keskeisimpien syöpää aiheuttavien haitta-aineiden tasot ovat huomattavasti pienemmät tutkimuksen kohteena olleissa kuumennettavissa tupakkatuotteissa verrattuna perinteisiin savukkeisiin.”

Vastaavia tuloksia on saatu myös kuumennettavien tupakkatuotteiden käyttäjien keskuudessa tehdyissä biomarkeritutkimuksissa. Esimerkiksi tänä vuonna julkaistussa saksalaistutkimuksessa, missä tutkittiin karsinogeenisten tupakkaspesifien nitrosamiinien esiintymistä käyttäjien elimistössä, todettiin, että sähkösavukkeita tai kuumennettavia tupakkatuotteita käyttävien nitrosamiinitasot olivat marginaalisia eivätkä tilastollisesti poikenneet niistä, jotka eivät käyttäneet tupakka- tai nikotiinituotteita lainkaan. [5].

Kuumennettavilla tupakkatuotteilla on myös todettu olevan huomattavasti vähemmän sytotoksia (soluille haitallisia) vaikutuksia kuin tupakansavulla, mistä johtuen niiden on katsottu vähentävän esimerkiksi sydän- ja verisuonisairauksille altistumista perinteisiin savukkeisiin verrattuna. [6]. Tupakoinnin vaihtamisesta kuumennettaviin tupakkatuotteisiin on myös osoitettu käytännössäkin positiivisia vaikutuksia mm. sydämen toimintaan ja keuhkohtaumataudin oireisiin. [7, 8].

Samankaltaisiin tuloksiin on päädytty myös eri viranomaistahojen toteuttamissa tutkimuksissa. Esimerkiksi Alankomaiden Food and Consumer Product Safety Authority NVWA:n toteuttamassa, kahdeksaa keskeistä karsinogeeniä koskevassa tutkimuksessa todetaan kuumennettavien tupakkatuotteiden altistavan 10-25-kertaisesti perinteisiä savukkeita pienemmille määrille syöpävaarallisia aineita. Tämän katsotaan ”viittaavan olennaisesti vähäisempään odotettavissa olevien elinvuosien menettämiseen”. [9].

Myös esimerkiksi Isossa-Britanniassa elintarvike-, kuluttajatuote- ja ympäristövalvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyönä toteuttamassa raportissa todetaan, että kuumennettavat tupakkatuotteet vähentävät merkittävästi altistumista haitallisille ja potentiaalisesti haitallisille aineille verrattuna perinteisiin savukkeisiin. Haitallisten aineiden määrien todetaan jäävän usein mitattavien tasojen alapuolelle. [10].

Yhdysvaltain lääke- ja elintarvikeviranomaisen FDA julkaisi vuonna 2018 yhdeksääkymmentäkolmea haitallista ainetta koskevan analyysin, jonka mukaan tutkimuksen kohteena ollut kuumennettava tupakkatuote vähensi kyseisille aineille altistumista 90,5-91 prosenttia verrattuna perinteisiin savukkeisiin. [11]. Tämän johdosta FDA päätyi myöntämään kyseiselle tuotteelle ns. ”vähennetyn riskin tupakkatuote” -statuksen, mikä oikeuttaa käyttämään ko. tuotteen markkinoinnissa seuraavia ilmaisuja:

- tuote kuumentaa tupakkaa mutta ei polta sitä
- tämä vähentää merkittävästi haitallisten ja potentiaalisesti haitallisten kemikaalien syntymistä
- tieteelliset tutkimukset ovat osoittaneet, että perinteisten savukkeiden vaihtaminen kyseisiin tuotteisiin vähentää merkittävästi altistumista haitallisille tai potentiaalisesti haitallisille kemikaaleille. [12].

Koska tutkimusnäyttö on toistuvasti osoittanut, että tavanomaisista savukkeista kuumennettaviin tupakkatuotteisiin vaihtaminen vähentää merkittävästi terveysriskejä ja altistumista haitallisille aineille, väite, ettei sellaisesta olisi näyttöä, tulee poistaa lopullisesta lakiesityksestä.

Ennen kaikkea voidaan pitää suoranaisesti kansanterveydellisesti vaarallisena levittää tupakoitsijoiden keskuuteen sitä virhekäsitystä, että tupakoinnin jatkaminen ei olisi kuumennettavien tupakkatuotteiden kaltaisiin savuttomiin vaihtoehtoihin vaihtamista haitallisempaa. Monet asiantuntijatahot ovatkin nostaneet kyseisen kaltaisen misinformaation yhdeksi nikotiinituotteita koskevan julkisen keskustelun huolestuttavimmista piirteistä. [Ks. esim. 13, 14, 15].

On ilmeistä, että sillä lakiesityksessä mainitulla käsityksellä, että perinteiset savukkeet eivät olisi kuumennettavia tupakkatuotteita haitallisempia, pyritään mitätöimään ne todennäköiset kansanterveyshaitat, jotka koituvat siitä, että ”ehdotetut muutokset saattavat vähentää myös aikuisten tupakoitsijoiden kiinnostusta vaihtaa esimerkiksi savukkeet kuumennettaviin tupakkatuotteisiin.”

Koska tutkimusnäytön mukaan kuumennettavat tupakkatuotteet vähentävät merkittävästi terveysriskejä savukkeisiin nähden, tulisi lopullisesta lakiesityksestä ilmetä selvästi, että ministeriö tiedostaa ehdotettujen sääntelytoimien todennäköisesti lisäävän tupakoinnista aiheutuvia terveyshaittoja siinä väestöryhmässä, joka kyseisistä sääntelytoimista johtuen pitäytyy perinteisessä tupakoinnissa kuumennettaviin tupakkatuotteisiin vaihtamisen sijasta.

Lakiesityksessä ehdotettujen muutosten toivotaan vähentävän sitä todennäköisyyttä, että kuumennettavista tupakkatuotteista muodostuisi lapsille tai nuorille uusi väylä nikotiiniriippuvuuteen. Tutkimusten mukaan sähkösavukkeiden ja kuumennettavien tupakkatuotteiden kaltaisten uusien nikotiinituotteiden säännöllinen käyttö ilman aiempaa tupakointitautustaa on kuitenkin harvinaista. Sen sijaan niiden käyttö keskittyy etupäässä tupakoitsijoihin niin nuorten kuin aikuistenkin keskuudessa. [16, 17, 18, 19, 20, 21].

Käytännön näytön perusteella uudet nikotiinituotteet eivät siis näyttäisi muodostavan uutta väylää nikotiiniriippuvuuteen. Ennemmin ne näyttäisivät vähentävän tai syrjäyttävän perinteistä tupakointia niiden keskuudessa, jotka muussa tapauksessa polttaisivat savukkeita.

Hyvän esimerkin kuumennettavien tupakkatuotteiden tupakointia vähentävästä vaikutuksesta antaa Japani, missä kuumennettavat tupakkatuotteet ovat olleet markkinoilla pisimpään, vuodesta 2016 lähtien. Tämän jälkeen perinteisten savukkeiden myyntiluvut ovat kääntyneet selvästi aiempaa jyrkempään laskuun savukemyynin vähentyessä peräti kolmanneksella jo vuoteen 2019 mennessä. [22]. Kyseisen kehityskulun on arvioitu vähentävän merkittäväällä tavalla tupakkasairastavuutta ja -kuolleisuutta Japanissa. [23].

Tupakoinnin laskusuuntaus on useissa maissa kiihtynyt merkittävästi myös esimerkiksi sähkösavukkeiden markkinoilletulon jälkeen, mikä tukee vaihtoehtoisten tuotteiden tupakointia vähentävää vaikutusta yleisemminkin ottaen. [24, 25, 26, 27, 28].

Lakiesityksessä ehdotettujen sääntelytoimien perusteena viitataan tupakkalaissa mainittuun pyrkimykseen nikotiinipitoisten tuotteiden käytön loppumiseen. Kyseinen pyrkimys ei kuitenkaan saa johtaa ylimalkaiseen ja epäsuhtaiseen lainsäädäntöön, missä jätetään tyystin huomioimatta eri nikotiinituotteiden suhteelliset riskit ja perinteisistä savukkeista haitattomampiin vaihtoehtoihin vaihtamisesta koituvat terveyshyödyt.

On ikävä kyllä hyvin tiedossa, että suuri osa tupakoitsijoista ei pysty tai halua lopettaa tupakointia tällä hetkellä suositelluin menetelmin. On siis ilmeistä, että tupakoinnin terveyshaittoja voitaisiin tässä väestöryhmässä merkittävästi vähentää haitattomampien vaihtoehtojen avulla.

Kunnioittaen,

Päivi Arffman, FT
Vapers Finland ry
paivi.arffman@elisanel.fi

www.vapers.fi

Viitteet:

1. Kärkelä, Teemu (et al.): Comparison of 3R4F cigarette smoke and IQOS heated tobacco product aerosol emissions. *Environmental Science and Pollution Research*. 2022. <https://link.springer.com/article/10.1007/s11356-021-18032-x>
2. Kärkelä, T. (et al.): Investigation into the Presence or Absence of Solid Particles Generated from Thermal Processes in the Aerosol from an Electrically Heated Tobacco Product with and without Filter Elements. *Aerosol and Air Quality Research*. 2021. <https://aaqr.org/articles/aaqr-20-12-0a-0667>
3. Farsalinos, Konstantinos (et al.): Carbonyl emissions from a novel heated tobacco product (IQOS): comparison with an e-cigarette and a tobacco cigarette. *Addiction*. 2018. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29920842/>
4. Mallock, Nadja (et al.): Levels of selected analytes in the emissions of “heat not burn” tobacco products that are relevant to assess human health risks. *Archives of Toxicology*. 2018. <https://link.springer.com/article/10.1007/s00204-018-2215-y>
5. Scherer, Gerhard (et al.): Assessment of the Exposure to Tobacco-Specific Nitrosamines and Minor Tobacco Alkaloids in Users of Various Tobacco/Nicotine Products. *Chem. Res. Toxicol.* 2022. <https://pubs.acs.org/doi/10.1021/acs.chemrestox.2c00020>
6. Caruso, Massimo (et al.): Comparative assessment of electronic nicotine delivery systems aerosol and cigarette smoke on endothelial cell migration: The Replica Project. *Drug Testing and Analysis*. 2022. <https://analyticalsciencejournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/dta.3349>
7. Ikonomidis, Ignatios (et al.): Differential effects of heat-not-burn and conventional cigarettes on coronary flow, myocardial and vascular function. *Nature; Scientific Reports*. 2021. <https://www.nature.com/articles/s41598-021-91245-9>
8. Polosa, Riccardo (et al.): Health outcomes in COPD smokers using heated tobacco products: a 3-year follow-up. *Internal and Emergency Medical*. 2021. <https://link.springer.com/article/10.1007/s11739-021-02674-3>
9. Slob, Wout (et al.): A Method for Comparing the Impact on Carcinogenicity of Tobacco Products: A Case Study on Heated Tobacco Versus Cigarettes. *Risk Analysis*. 2020. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/risa.13482>
10. Committees on Toxicity, Carcinogenicity and Mutagenicity of Chemicals in Food, Consumer Products and the Environment (COT, COC and COM): Statement on the toxicological evaluation of novel heat-not-burn tobacco products. Committee on Toxicity. https://cot.food.gov.uk/sites/default/files/heat_not_burn_tobacco_statement.pdf
11. Romaszko-Wojtowicz, Anna (et al.): Are heated tobacco products a healthy alternative to cigarettes? *Onco Review*. 2021. http://psjd.icm.edu.pl/psjd/element/bwmeta1.element.psjd-71ecfa84-6f1b-4a03-aa1e-22643e49a8fc/c/1303-Article_Text-2452-4-10-20210915_1.pdf
12. U.S Food & Drug Administration: FDA Authorizes Marketing of IQOS Tobacco Heating System with ‘Reduced Exposure’ Information. FDA News Release 7.7.2020. <https://www.fda.gov/news-events/press-announcements/fda-authorizes-marketing-iqos-tobacco-heating-system-reduced-exposure-information>
13. Public Health England: Vaping better than nicotine replacement therapy for stopping smoking, evidence suggests. Gov.UK News Story 23.2.2021. <https://www.gov.uk/government/news/vaping-better-than-nicotine-replacement-therapy-for-stopping-smoking-evidence-suggests>
14. Jin, Lawrence (et al.): Misinformation, Consumer Risk Perceptions, and Markets: The Impact of an Information Shock on Vaping and Smoking Cessation. National Bureau of Economic Research (NBER). 2022. <https://www.nber.org/papers/w30255>
15. Hartmann-Boyce, Jamie: E-cigarettes: misconceptions about their dangers may be preventing people from quitting smoking. *The Conversation* 2.9.2021. <https://theconversation.com/e-cigarettes-misconceptions-about-their-dangers-may-be-preventing-people-from-quitting-smoking-166846>
16. Cox, Sharon (et al.): Prevalence and characteristics of ever regular use of non-combustible nicotine for 1 year or more: a population survey in England. *Harm Reduction Journal*. 2021. <https://harmreductionjournal.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12954-021-00562-9>
17. Glasser, Allison M. (et al.): Youth Vaping and Tobacco Use in Context in the United States: Results From the 2018 National Youth Tobacco Survey. *Nicotine & Tobacco Research*. 2020. <https://academic.oup.com/ntr/article-abstract/23/3/447/5701081?redirectedFrom=fulltext>

18. Special Eurobarometer 506. Attitudes of Europeans towards tobacco and electronic cigarettes. Survey requested by the European Commission, Directorate-General for Health and Food Safety and co-ordinated by the Directorate-General for Communication. 2021. https://www.drugsandalcohol.ie/33761/1/Eurobarometer_2020_cigarettes_ebs_506.pdf
19. Quatremère, G. (et al.): Use and perceptions of electronic cigarette by the adult population in France in 2017. *European Journal of Public Health*. 2019. https://academic.oup.com/eurpub/article/29/Supplement_4/ckz186.626/5623897
20. The EU Nicotine Users Survey 2020. European Tobacco Harm Reduction Advocates (ETHRA). 2021. <https://ethra.co/downloads/category/2-eu-ethra-2021?download=2:report-ethra-survey-2020-en>
21. Dockrell, Martin: E-cigarette evidence update - patterns and use in adults and young people. Blog, UK Health Security Agency. Gov.UK 27.2.2019. <https://ukhsa.blog.gov.uk/2019/02/27/e-cigarette-evidence-update-patterns-and-use-in-adults-and-young-people/>
22. Cummings, Michael K. (et al.): What Is Accounting for the Rapid Decline in Cigarette Sales in Japan? *Int. J. Environ. Res. Public Health*. 2020. <https://www.mdpi.com/1660-4601/17/10/3570/html>
23. Camacho, Oscar M. (et al.): Modeling the Population Health Impacts of Heated Tobacco Products in Japan. *Tobacco Regulatory Science*. 2021. <https://www.ingentaconnect.com/content/aips/trs/2021/00000007/00000003/art00007>
24. Health survey shows people are smoking less. *NZ Herald* 5.1.2022. <https://www.nzherald.co.nz/kahu/health-survey-shows-people-are-smoking-less/5VZMWL2JW2CT2HZTESDGAN6KFU/>
25. Levy, David T. (et al.): Examining the relationship of vaping to smoking initiation among US youth and young adults: a reality check. *Tobacco Control*. 2019. <https://tobaccocontrol.bmj.com/content/28/6/629>
26. UK Centre for Tobacco & Alcohol Studies: Vaping may help explain the record fall in UK smoking rates – Press Release with comments from UKCTAS Directors. June 2017. <https://ukctas.wordpress.com/2017/06/15/vaping-may-help-explain-the-record-fall-in-uk-smoking-rates-press-release-with-comments-from-ukctas-directors/>
27. Icelanders now smoke less than any other nation: Cigarette smoking collapsed since 2008. *Iceland Magazine* 2.3.2018. <https://icelandmag.is/article/icelanders-now-smoke-less-any-other-nation-cigarette-smoking-collapsed-2008>
28. Johnson, Linda (et al.): E-cigarette Usage Is Associated With Increased Past-12-Month Quit Attempts and Successful Smoking Cessation in Two US Population-Based Surveys. *Nicotine & Tobacco Research*. 2019. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30304476/>